

„Парадоксът на спестовността“ ли е виновен?

Ог В. Генова

Ако вярваме на архитекта на германското икономическо чудо, Лудвиг Ерхард: „Икономиката е петдесет процента психология“. Много показателен е и описаният от големия английски икономист Джон Кейнс „парадокс на спестовността“ - ако даден индивид реши да спестява по-голяма част от дохода си това ще доведе при равни други условия до повече различни спестявания, ако обаче всички индивиди решат да спестяват повече, резултатът ще е спад на потребителското търсене, свиване на националното производство и в крайна сметка намаляване на националния доход и на дохода на отделния индивид. Какво е положението у нас?

Според социолозите в момента безработицата е показателят, по който нагласите са се влошили най-много. Преди три месеца прогнозите бяха тя да се покачи, но слабо. Сега обаче българите

смятат, че броят на незаемите ще се увеличи чувствително през следващата година. Освен това хората възприемат цените в магазините като прекалено високи, не се очаква и промяна в тях в близко бъдеще, сочат още данните. Българите масово отлагат за по-добри времена покупката на скъпи предмети за дълготрайна употреба.

Наистина, по отношение на собствените си финансови житейски нагласи българите са по-добре подготвени, но

ПО СЕЛАТА НАГЛАСИТЕ ОСТАВАТ ПЕСИМИСТИЧНИ.

И това не е случайно. Средният доход на българина покрива едва 59% от необходимите му за издръжка разходи, показа изследване на КНСБ. За нормална издръжка на живота на четиричленно домакинство от двама възрастни и две деца са необходими 2124 лева. С доход под границата на бедност от 200 лева живеят 27,5% от домакинствата в България, а с доход до 270 лева - 47% (близо половината). Средната заплата е нараснала с 3,8% и вече е 700 лв., но това е за сметка на загубата на нови работни места. За една година 31 хил. души са останали без препитание. 670 хил. души пък работят в дейности, където заплатите са по-ниски от средната за страната. Дори и след последното увеличение на минималната заплата, съотношението спрямо средната е под 40%. Само 10% от домакинствата в

България получават по-високи доходи от необходимите за издръжка.

ИМА ЛИ ИЗХОД ОТ ОМАГЪСОНИЯ КРЪГ?

Справка, направена от посолството на Полша в София показва, че някои продукти в у нас са между 50% и 100% по-скъпи отколкото в най-добре развиващата се в кризата икономика в Европа. Например краве масло у нас струва 3-4 лв., а в Полша 3-5 злоти, т.е. около 1,5-2,5 лв. Прясното ни мляко е 1,7-2 лв., а в Полша е 1,8-3 злоти, т.е. 0,9-1,5 лв. Средната заплата в Полша обаче е над 1600 лв. Ниските цени се дължат на увеличената производителност на труда в Полша, на инвестициите в модернизация и на нови технологии, припомнят икономисти. Стимулът обаче е потреблението. Директорът на Булбанк Левон Хампарцумян е убеден, че потребява този, който се чувства уверен в бъдещето. Според него трябва да се стремим да бъдем конкурентоспособни и то не спрямо себе си, защото не се състезаваме със собственото си минало, а с останалия свят. Нистина, състезава се този, който гледа напред, а не назад. От друга страна никак не са без значение правилата на играта: контролът върху спазването на законите, облекченията за инициативните и предприемчивите българи, усещането за справедливост... Психология, без която икономиката не може!

Всеки потребител може да си смени доставчика, ако не е доволен от условията

От С. Ненова

Повече правомощия за Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) и повишаване на обхвата и размера на санкциите за нарушения на енергийните компании, предвиждат поправки в Закона за енергетиката, които бяха обявени от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и пуснати за обществено обсъждане.

Въвежда се и понятието „уязвими клиенти“, които ще трябва да получават социални помощи, тъй като доходите им не достигат да си плащат сметките за ток, парно или газ. Измененията в енергийния закон се правят, за да се регламентира отделянето на газовия и електропреносния оператори съгласно изискванията на третия либерализационен енергиен пакет на Европейската комисия.

ДКЕВР, която е силно критикувана от частни и държавни енергийни дружества, че не се държи като независим регулатор, получава значително повече правомощия, сред които дори одобрението на членовете на управата на двата преносни оператори и на половината от надзорниците в дружествата. Комисията ще следи и дали операторите на преносните мрежи спазват изискванията за тяхната независимост, ще контролира и прилагането на всички мерки за защита на потребители-

те, както и възможния им ефект върху вътрешната и международната конкуренция. Ако ДКЕВР установи драстични нарушения на преносния оператор, тя дори ще има правото да го задължи да предостави мрежата си за ползване от трето лице, но запазвайки собствеността си върху нея.

Тъй като поправките предвиждат изваждане на свободния пазар и на малките и средните предприятия и регламентират борсовата търговия с ток, се въвеждат и санкции при използване на ограничаващи договорни практики и разпоредби за изключителност, които може да възпрепятстват небитови клиенти да сключват договори едновременно с повече от един доставчик или да ограничат избора им на доставчици. Тогава нарушителите ще плащат глоба от 50 хил. до 1 млн. лв. При повторно нарушение наложената вече санкция ще се утроява.

Заради освобождаването на енергийния пазар се въвежда „доставчик от последна инстанция“, от когото ще купуват временно енергия бизнес клиентите, неуспели след излизането си от регулирания пазар да си намерят търговец и да сключат с него договор за доставка. Цените на този доставчик от последна инстанция ще се определят от ДКЕВР, като според експерти логиката би трябвало да е тарифите да са по-скъпи от тези на свободния пазар.

Силата на глобалната мрежа

Класацията на сп. „Форбс“ включва 70 изяви световни личности, които са подредени по четири критерия: броя на хората, върху които упражняват властта си; финансовите ресурси, които контролират; имат ли влияние в повече от една сфера и начина, по който упражняват властта си, за да променят света в тази класация създателят на социалната мрежа Facebook Марк Цу-

керберг се изстреля от 40-о място миналата година на 9-о. „Това, което ЦРУ не успя да постигне за 60 години, Цукерберг го направи за 7: да знае какво си мислят, четат и слушат 800 милиона души“, обяснява „Форбс“. А на конференция по киберсигурността в Лондон експерти прогнозираха, че до 20 години потребителите на глобалната мрежа ще станат 5 милиарда.

Снимка на седмицата

Свещи и траурни знамена в БАН
„Това е една катастрофа“ - така председателят на БАН акад. Никола Съботинов посрещна новината, че в бюджета за догодина за Академията са предвидени едва 54,6 млн. лв.

НАЙ-ВАЖНОТО ОТ 29.X. ДО 9.XI.2011

СЪБОТА, 29 ОКТОМВРИ - Членове на секционни избирателни комисии в цялата страна масово се отказваха да участват в тях на втория тур. Причината? - Проблемите с попълването и броенето на бюлетините и огромните опашки при предаването им в Централната избирателна комисия. От ЦИК определени допълнителни плащания от по 10 лева за цялата страна, а в София - по 60 лева.

НЕДЕЛЯ, 30 ОКТОМВРИ - Вторият тур на изборите за президент и вицепрезидент, както и за кметове на общини и кметства. Според данни на агенция „Галъп“, оповестени от бТВ, Росен Плевневиев печели 55,3 процента от гласовете. За кандидат - президентската двойка Иваило Калфин - Стефан Данаилов са гласували 44,7 процента от избирателите. Социологическата агенция „Алфа Рисърч“ отчете загуби на Славчо Атанасов в Пловдив, на Найден Зеленогорски в Плевен, на Йордан Лечков в Сливен, на Росица Янакиева в Перник и на Дора Янкова в Смолян. Заради много малката разлика в гласовете в Плевен, Пловдив и Велико Търново до последно не се знаеше кой ще е победителят. Наложиха се представителите на ГЕРБ - Димитър Стойков, Иван Тотев и Даниел Панов. Оповестен им в Плевен и Пловдив Найден Зеленогорски и Славчо Атанасов се закахиха да търсят справедливост в съда заради избирателни нарушения.

ПОНЕДЕЛНИК, 31 ОКТОМВРИ - Град Белица се вдигна на бунт срещу изборната победа на човека на ДПС и досегашен кмет Ибрахим Палев. Площадът пред общината осъмна с над 200 протестиращи, които окупираха сградата на кметството.

ВТОРНИК, 1 НОЕМВРИ - За пръв път незрящ общински съветник ще влезе в местния парламент на Хасково - 50-годишният Георги Желев, който бе издигнат от листата на коалиция „За Хасково“. Желев е председател на Съюза на слепите в Хасково.

СРЯДА, 2 НОЕМВРИ - „Комичен случай“ нарече Людви Местан обръкването на колата на НСО, която го закара на 24 октомври сутринта вместо пред вилата „Калина“, където живее Георги Първанов, пред резиденцията на премиера Бойко Борисов.

ЧЕТВЪРТЪК, 3 НОЕМВРИ - Кандидатът на РЗС за президент Атанас Семов избра социалната мрежа „Фейсбук“, за да обяви, че подава оставка като зам.-председател на партията. Лидерът на РЗС Яне Янев научи от журналисти, без да е бил предупреждаван от колегата си. „Управителният съвет не би подкрепил неговата оставка“, категоричен е Янев.
ПЕТЪК, 4 НОЕМВРИ - Няма ведомство, няма министър, който да е доволен от бюджета, който ще има за следващата година. Това заяви въ-

решният министър Цветан Цветанов в кулоарите на НС. Той не даде еднозначен отговор ще бъде ли съкратена администрацията на МВР. Според президента на КНСБ Пламен Димитров бюджет 2012 консервира състоянието на страната с всичките негативи и мизерията.

СЪБОТА, 5 НОЕМВРИ - Касирани на изборите в Пловдив, Велико Търново и Смолян поиска лидерът на БКП Сергей Станишев. „Никога не сме имали повече съмнения за честността на изборите“, изтъкна бившият кандидат за президент Меглена Кунева.

НЕДЕЛЯ, 6 НОЕМВРИ - Новият-стар кметът на София Йорданка Фандъкова събщи, че ще остави 12 от районните кметове и ще назначи 12 нови.

ПОНЕДЕЛНИК, 7 НОЕМВРИ - Петчленен състав на ВАС окончателно възстанови Веселин Пенгезов на длъжността председател на Софийския апелативен съд. Дисциплинарният състав не успя да намери мотиви с кое негово действие или бездействие по казуса „Приморско“ е нарушил етичните правила.

ВТОРНИК, 8 НОЕМВРИ - Главният редактор на вестник „Дума“ Ивелин Николов, който от доста време насам е в конфликт с лидера на БСП Сергей Станишев и открито симпатизира на президента Георги Първанов, бе уволнен. Николай Малинов, който е издател на печатния орган на БСП, твърди, че причина за уволнението е „отсъствието на комуникация“ между него и Николов.

СРЯДА, 9 НОЕМВРИ - БСП ще оспорва законността на избора за президент и вицепрезидент пред Конституционния съд (КС), ако получи подкрепата на още осем депутати от други партии. Това каза лидерът на БСП Сергей Станишев след заседанието на Изпълнителното бюро на БСП, което е дало благословия за подобен ход с предварителното съзнание, че е обречен, тъй като едва ли друга партия ще подкрепи искането на социалистите, които имаха възможност и сами да оспорват изборния резултат.

СДС извади на показ трима свидетели, които разказаха за изборните нарушения по време на балотажа в община Плевен. Основният свидетел на шамшита Илияна Иванова, която е застъпник на Найден Зеленогорски в селото, разказа, че е видяла как представителят на ГЕРБ в секционната избирателна комисия Иванка Ангелова е подменила бюлетина на възрастна мъж, отишъл да гласува. Ангелова взела бюлетината от ръцете на гласувачия и пуснала друга в урната, докато истинската бюлетина е натъпкала в чорапите си. Впоследствие случаят е документиран от случайно оставена да работи видеокamera в училищната стая, където се е гласувало.

Добре ли ни е малко над средата?

В класацията на Програмата на ООН за развитие (ПРООН) България заема 55-о място (едно по-нагоре от миналата година) сред общо 187 държави в света. След нас се нареждат страни като Сърбия (59-а), Русия (66-а), Македония (78-а), Турция (92-ра), Китай (101-ва). Класацията бе представена тези дни официално в Копенхаген от директорката на ПРООН Хелън Кларк и датската премиерка Хеле Торнинг-Шмит. Подредбата се изготвя въз основа на т. нар. индекс на човешкото развитие, който се изчислява според три фактора: продължителност на живота, продължителност на средното образование и брутен национален доход на глава от населението. За България индексът е 0,771 при средна продължителност на живота 73,4 години, 10,6 години продължителност на средното образование и 11 456 долара БВП на глава от населението (ППС). За сравнение при отличничката Норвегия (за нея виж карето долу - б. р.) показателите са: индекс 0,943, продължителност на живота 81,1 г., продължителност на средното образование 12,6 г., БВП на глава от населението (ППС) 47 676 долара. На дъното на списъка е 187-о място, е Демократична Република Конго с показатели съответно 0,286; 48,4 години; 3,5 години; 280 долара.

Младешта - грижа на местната власт

Младешта е само този, който е на възраст от 15 до 29 години. Това е записано в новия проект на Закона за младешта на МОН.

Тези от организациите, които имат над 900 членове в поне 30% от общините в страната, могат да претендират да получат и национален статут. Всеки областен управител и кмет ще пише програми за младешкото развитие с основни акценти за овладяване на безработицата, за кариерите им, за заниманията през свободното време. В плановите ще има конкретни дейности и източници на финансиране.

Законопроектът въвежда и нова длъжност - младешки работник.